Bibliografická příloha Národopisné revue č. 1, 1991

Antonín Václavík
(1891 - 1959)

Vydal Ústav lidové kultury
Strážnice
1991

Antonín VÁCLAVÍK
(12. 7. 1891 Pozlovice u Luhačovic - 4. 12. 1959 Brno)

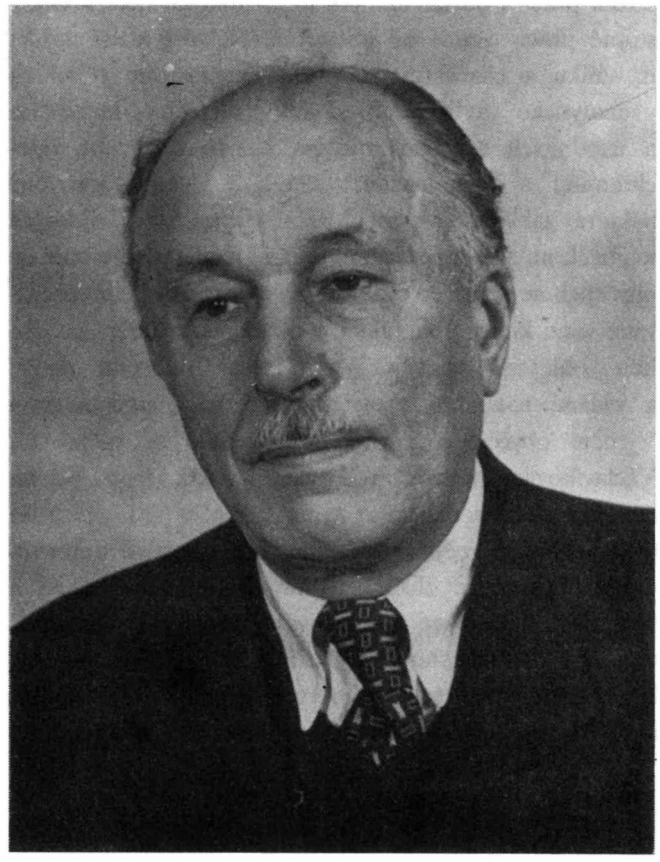

Po studiu na vyšší reálce v Uherském Brodě do r. 1912 a absolvování kursu československé obchodní akademie v Praze v r. 1913 byl subalterním úředníkem, od r. 1919 ve službách ministerstva školství a národní osvěty v Bratislavě, kde působil do r. 1933 jako konceptní úředník a organizační síla v oboru lidového výtvarného umění, r. 1922 vykonal doplňovací maturitní zkoušky na gymnáziu ve Skalici, v letech 1922 - 1926 studoval zeměpis, etnografii, etnologii a dějiny umění na FF UKo v Bratislavě, mezitím instaloval národopisné sbírky muzeí v Luhačovicích (1918), v Rimavské Sobotě (1920), ve Skalici (1922), v Uherském Brodě (1923), uspořádal sbírky Živeny v Turčanském Sv. Martině (1923) a národopisné sbírky Pražského hradu (1925) a sbírky Slovenského vlastivědného muzea v Bratislavě (1929), po habilitaci na FF MU v Brně v roce 1933 a jmenování docentem konal přednášky z etnografie a etnologie od r. 1934, kdy působil jako vrchní ministerský komisař v Bratislavě, od roku 1939 jako vědecký pracovník Slováckého muzea v Uherském Hradišti a v letech 1945 - 1959 profesor FF MU v Brně a ředitel semináře pro etnografii a etnologii.

Václavíkův badatelský zájem se od samého počátku upíral k projevům lidové výtvarnosti a k lidovým obyčejům. Hranice těchto odvětví tradiční lidové kultury výrazně překročil jen ve dvou regionálních monografiích, jimiž předčil skrovné vzory svého univerzitního učitele Karla Chotka. Podunajská dedina v Československu věnovaná Charvátskému Gróbu, zaujala Václavíka natolik, že se znovu vracel k otázce vlivu jihoslovanské kolonizace. Po vydání monografie Luhačovské Zálesí se i nadále obíral národopisem tohoto svého rodného kraje, hlavně po nedobrovolném opuštění Slovenska v roce 1939. Ze slovenského působení těžil materiál ke studiu lidového výtvarného umění, zejména maleb na ohništích, lidových textilií a dřevořezeb, které vyústilo především do dvou rozsáhlejších studií o pastýřských holích. První z nich byla vydána i samostatně pod názvem Slovenské palice. Souběžně s ní vznikla analytická studie o výzdobě mandlovacích pístů - Tradície ľudovej drevorezby. V obou těchto pracích se nápadně projevil vliv funkčně strukturální metody rozšířené v té době působením Pražského lingvistického kroužku. Po druhé světové válce obracel Václavík pozornost k aktuálním úkolům národopisu v osvobozené vlasti a uplatnil slavistický rozhled v komparativní sondě do české lidové kultury ve sb. Slovanství v českém národním životě. Příspěvky k problematice studia, popř. i obnovy lidového kroje směřovaly k syntetizující práci o lidových uměleckých textiliích, v níž vyložil své podnětné názory na otázky geneze lidového umění, zejména svůj předpoklad, že povstalo z racinálního i iracionálního zabezpečování

života prací a obřadem , jak to formuloval také v samostatné práci vydané až posmrtně. Některé další názory o vzniku a charakteru lidového umění jsou obsaženy v analytické studii o obřadních plachtách - koutnicích a úvodnicích a v polemickém článku o umění autochtonním a recipovaném (1959), v němž zpochybnil některá základní tvrzení Josefa Vydry o tzv. lidových malbách na skle. Společně s dílčími studiemi o výročních obyčejích se soustřeďovalo Václavíkovo úsilí k přepracované verzi knihy Velikonoce v obyčejích a umění našeho lidu, ohlášené později jako Kořeny lidového umění a vydané nakonec - rovněž posmrtně - pod názvem Výroční obyčeje a lidové umění. Dílo se mělo stát Václavíkovým vědeckým kredem, avšak bylo během několikaletého redakčního zpracovávání v padesátých letech vystaveno vnějším zásahům, pod nimiž se autorova ucelená koncepce zhroutila. Imputováním nevědeckých formulací, hlavně ze ždanovovské estetiky a ideologie, vznikly v zevšeobecňujících partiích knihy vážné rozpory, které oslabily autorovy záměry a zpochybnily výsledky, k nimž dospěl na základě rozboru materiálu na srovnávací bázi. Popření části vlastního odkazu je třeba přičíst dobovému ovzduší, které nebylo Václavíkovu pojetí nakloněno. Byl označen jako "nejvýraznější představitel antihistorické tendence" v českém národopisu, který "elekticky spojil všechny současné buržoasní teorie vysloveně reakčního rázu" (O. Nahodil - J. Kramařík: Práce J.V. Stalina o marxismu v jazykovědě a některé otázky současné etnografie, ČL 6, 1951). Jen úpornou snahou udržet vydobyté pozice i možnost veřejného prezentování výsledků celoživotního úsilí lze vysvětlit Václavíkovu nepřesvědčivou sebekritiku (ČL 39, 1952), která se obsahem i stylem vymyká jeho vědeckému přesvědčení. Význam Václavíkova odkazu spočívá v časném uplatnění vědeckých a výtvarně podmanivých koncepcí národopisných muzejních expozic, v konstituování výchovy národopisného dorostu a položení základů národopisného pracoviště na brněnské univerzitě a v osobitosti interpretace některých problémů českého, slovenského i slovanského národopisu.

R. J.

I. 1. Národopis - obecné úvahy

Známe lid a jeho kulturu ?
Moravskoslezská osvěta I, 1946-1947, s. 229-232, 263-266 a 293-294.

A. Melicherčík, Teória národopisu (referát).
Svobodné noviny, 5. 7. 1946, s. 5.

Příspěvek k diskusi o některých otázkách naší ethnografie.
Český lid XXXIX. 1952, s. 137-143.

I. 2. Instituce a osobnosti

10 let etnografického semináře university v Brně.
Sborník prací filosofické fakulty brněnské university VIII, 1959, řada E (archeologicko-klasická), č. 4, s. 101-107.

Pavel Socháň 70ročný.
Slovenské pohľady XLVIII, 1932, s. 383-387.

Za Vladimírem Úlehlou národopiscem.
Svobodné noviny III, 8. 7. 1947, č. 157 s. 4.

Za Aloisem Jaškem.
Naše Valašsko XIII, 1950, s. 182-183.

Dvě jubilea na Podřevnicku.
Valašsko II, 1953, s. 104-105.

75 let hudebního skladatele Josefa Černíka.
Valašsko IV, 1955, s. 64-65.

Sedmdesátiny prof. dra Kazimierza Moszyńského.
Československá ethnografie V, 1957, s. 292-299.

Odešla ethnografka Velkopolsky a Pomoří (Vzpomínka na Boženu Stelmachowskou).
Československá etnografie VI, 1958, s. 100-102.

Odešel prof. Dr. Kazimierz Moszyński.
Československá etnografie VII, 1959, s. 412-414.

Za Vincencem Vozarem.
Slovácko I, 1959 č. 3, s. 26.

I. 3. Sběratelství a muzejnictví

K národopisnému súpisu Slovenska.
Slovenský denník, roč. IV, č. 107, 12. 5. 1921, s. 5, a č. 113, 20. 5. 1921, s. 5.

Sprievodca sbierkami piešťanského muzea.
Bratislava 1934, stran 32 a 8 stran obr. příl.

Sprievodca sbierkami muzea.
T. Sv. Martin 1938, stran 65.

Zmko k zmečku. Návod, jak shromažďovati doklady lidové kultury v oblasti jižní a východní Moravy.
Uherské Hradiště 1941, stran 27.

I. 4. Folklorismus

Národopisné slávnosti v Turč. Sv. Martine.
Slovenský denník, roč. XI, č. 193, 24. 8. 128, s. 1-2.

Přehlídka lidové tvořivosti ve Valašském Meziříčí.
Naše Valašsko XIV, 1951, s. 156-160.

II. 1. Slovanský národopis - jihoslovanská kolonizace

Slovanské prvky v české lidové kultuře.
In: Slovanství v českém národním životě. Brno 1947, s. 190-223; též separátně, s. 1-34.

V. Machek, Slavjanskaja kleť i jeje nazvanije (zpráva).
Československá etnografie VII, 1959, s. 216.

V. Machek, Etymologický slovník jazyka českého a slovenského (referát).
Československá etnografie VII, 1959, s. 217-218.

*Povery v podunajskej dedine (*Z monografie o Horvatskom Grobe).
In: Sborník Matice slovenskej pre jazykozpyt, národopis a literárnu históriu II, T. Sv. Martin 1924, č. 1, s. 39-44.

Ako sa posmievajú v Horvatskom Grobe a okolí.
Slovenský denník č. 131, 8. 6. 1924, s. 4-5.

Podunajská dedina v Československu (Monografia).
Bratislava 1925, stran 240 a 129 obr. v příloze.
Res.:
Un village da la Plaine danubienne slovaque (Horvatský Grób). - The village of Danubeinan Slovakia (Horvatský Grób).
Rec.:
Slovenský denník 25. 12. 1925; V. Pražák, Prúdy X, 1926, s.41-49; J.Húsek, Slovenské pohľady XLII, 1926, s. 182-184; K. Chotek,Národopisný věstník československý XX, 1927, s. 67-70; M. Brejčeva, Etnolog III, 1929, s. 212; Zs. Bátky, Néprajzi Múzeum Értesitő XXI, 1929, s. 59-60.

Otázka juhoslovanskej kolonizácie v československom národopise.
Slovenské pohľady XLVII, 1931, s. 490-498.

Otázka jihoslovanské kolonizace v československém národopise.
In: Zbornik radova III kongresa slovenskih geografa i etnografa 1930, Beograd 1933, s. 290-294; též separátně, Beograd 1932.

Jugoslavenske naseobine u Čechoslovačkoj.
In: Slovačka Jugoslavenima, Slovenská beseda u Bratislavi Bratislava 1932, s. 50-54.

II. 2. Český národopis - regionální národopis Moravy

O luhačovském Zálesí (dokončení).
Český denník 29. 11. 1917, č. 320, s. 3-4.

Národopis Luhačovska.
In: Lázně Luhačovice 1902-1927, Luhačovice 1927, s. 5-7.

Luhačovské Zálesí (Příspěvky k národopisné hranici Valašska, Slovenska a Hané).
Luhačovice 1930, stran 672 a 419, obr. v příloze.
Res.:
Luhačovské Zálesí. Beiträge zu der ethnographischen Grenze zwischen der Walachei,Slovakei und Hana in der Čechoslovakischen Republik. - La Transylvanie de Luhačovice. Contribution relative a l'étude de la frontière ethnographique de la Valachie, de la Slovaquie et du pays de Haná dans la République Tchécoslovaquie. - Zálesí of Luhačovice. A contribution to the ethnographical boundaries of Valašsko (Valachia), Slovakia and the Haná district in Czechoslovakia.
Rec.:
K. Chotek, Národopisný věstník československý XXIV, 1931, s. 302-305; R. Bednárik, Slovenské pohľady XLVII, 1931, s. 517-518.

J. Húsek, Hranice mezi zemí Moravskoslezskou a Slovenskem (recenze).
Časopis Matice moravské LVII, 1933, s. 329-355; též separátně, s. 1-27.

Národopisné aktuality.
Luhačovský lázeňský zpravodaj XIII, 1940, č. 13, s. 1-4.

Podstata moravského národopisu.
Luhačovský lázeňský zpravodaj XIII, 1940 č. 19, s. 3-4, č. 20, s. 2-4, též separátně, nestr. Přetištěno v Uprkově kraji II, 1943, č. 6, s. 2-4, č. 7-8, s. 3-5, č. 9, s. 3-4.

Vybudování velkých Luhačovic v duchu domácích tradic.
Luhačovský lázeňský zpravodaj XIII, 1940, č. 22, s. 3-5.

Mé Luhačovice.
Luhačovské listy XV, 1942, č.8-9, s. 7-8.

Národopisná práce na Moravě.
Vlastivědný věstník moravský II, 1947, s. 2-15; též separátně (stran 15 a 3 obr.).

V. Vozar, Sobůlky (zpráva).
Národopisný věstník československý XXXI, 1949-1950, s. 92-93.

III. 1. Lidové vědění, víra, obřad a obyčej

Rozlúčka nevesty pri sobáši.
Slovenskou otčinou I, Bratislava 1925, č. 5, s. 76-77.

Velkonočný týždeň na Slovensku.
Slovenský svet V, 1925, s. 166-168.

J. Čižmář, Lidové lékařství v Československu (referát).
Naše Valašsko IX, 1946, s. 43-44.

Příspěvky k studiu výročních obyčejů.
Národopisný věstník československý XXXI, 1949-1950, s. 14-26.
Res.:
Zametka k izučeniju ježegodnych obyčajev.

"Svatý Juří, trávu aj hady búří".
Naše Valašsko XIII, 1950, s. 32-36.

Jarní obyčeje na Moravském Valašsku.
Lidová kultura východní Moravy I, Gottwaldov 1960, s. 11-37, 4 tab.
Res.:
Frühlingsbräuche aus der Mährischen Walachei.

III. 2. Lidové umění obřadní a obyčejové

Příspěvky k vývoji malovaných ohnišť.
In: Príspevky k praveku, dejinám a národopisu Slovenska. Sborník archeologického a národopisného odboru Slovenského Vlastivedného Muzea za rok 1924-1931, Bratislava 1931, s. 190-192 a 4 obr.

Tradície ľudovej drevorezby (I. Príspevky k vecnej a ornamentálnej genezi slovenských pracích a valkacích piestov). Bratislava 1936, stran 136 a 14 tab.
Res.:
Traditionen der Volksschnitzerei. Beiträge zu einer sachlichen und ornamentalen Genesis der slovakischen Wäscheklopfbretter und Mandelbretter. - Tradition de la sculpture populaire en bois. Genèse matérielle et ornementale des ouvrages slovaques, spécialement des battoirs de laveuse et des palettes à calandrer le ligne.
Rec.:
R. Bednárik, Sborník Slovenského národného muzea XXX, 1936, s. 146-148; L.Lábek, Prúdy XXI, 1937, s. 358-360; A. Melicherčík, Slovenské pohľady LIII, 1937, s. 119-120; J. Válek, Naše Valašsko IV, 1937-1938, s. 95.

Zachraňme valašské kraslice.
Naše Valašsko X, 1947, s. 33-35.

Výroční obyčeje a lidové umění.
Praha 1959, 584 stran včetně 153 obr. v textu a 95 tab.
Res.:
rusky (Narodnyj obrjad i narodnoje iskusstvo) a anglicky (Folk ceremony and folk art).
Rec.:
M.A. Huska, Sborník Slovenského národného múzea XLVI-LIV, 1960, s. 207-208; P. Spielmann, Radostná země X, 1960, s. 125-127; R. Wildhaber, Schweizerisches Archiv für Volkskunde LVI, 1960, s. 84-85; Z. Ujváry, Ethnographia LXXII, 1961, s. 167-168; E. Horváthová, Slovenský národopis X, 1962, s. 164-166; N. Melniková-Papoušková, Výtvarná práce 13. 10. 1960.

Doslov (Přetisk původního doslovu k dílu Výroční obyčeje a lidové umění s komentářem R.J.).
Národopisná revue 1991, č. 2, s. 124.

Od práce k lidovému obřadu a k lidovému umění.
Etnografia Polska III, 1960, s. 386-407.
Res.:
From work to popular usages and folk-art.

III. 3. Lidový kroj, textil, výšivka a tkanina

"Vykladaná robota" ako doklad súčasného ľudového umenia na Slovensku.
Slovenské pohľady XLVI, 1930, č. 2, s. 118-121 a 4 s. obr. příl.; též separátně, s. 1-4 a 5 obr.

D. Križko - Kardossová, Slovenské ľudové vzory zo štyroch krajoch Slovenska (referát).
Slovenské pohľady XLVI, 1930, s. 343-344.

Poznámky k obnově lidového kroje na Valašsku.
Naše Valašsko X, 1947, s. 125-130.

Několik poznámek k problematice lidového kroje.
Věci a lidé III, 1951, s. 3-28.

Další příspěvky k studiu lidových krojů.
Příloha Radostné země VI, 1956, č. 4, s. 1-4.

Volkskunst und Gewebe (Stickereien des tschechischenVolkes).
Prag 1956 (spolu s J. Orlem), stran 51, 300 černobílých a 59 barevných obrazů.

Rec.:
R. Jeřábek, Slovenský národopis VI, 1958, s. 322-326, R. Wildhaber, Schweizerisches Archiv für Volkskunde LIII, 1957, s. 203-204; L.Letošníková - A. Duslová, Český lid XLVI, 1959, s. 38-40; R. Wildhaber, Deutsches Jahrbuch für Volkskunde 1, 1958, s. 577-578; J. Nickel, Bildende Kunst 1957, s. 848-849.

Textile Folk Art.
London 1956 (spolu s J. Orlem), stran 58, 300 černobílých a 59 barevných obrazů.

L'art populaire du textile.
Prague 1956 (spolu s J. Orlem), stran 54, 300 černobílých a 59 barevných obrazů.

Genese obřadních plachet, koutnice a úvodnice
(Příspěvky k lidovým obřadům rodinným, lidovému umění a kroji).
In: Franku Wollmanovi k sedmdesátinám, Praha 1958, s. 482-529; též separátně, s. 1-50.

III. 4. Zlidovělé umění

O lidových obrazech malovaných na skle.
Náš směr VII, 1920-1921, s. 59-65.

III. 5. Hmotná kultura

Súsky.
Drobné umění V, 1924, s. 192.

U hrnčířů na Zálesí.
Luhačovské listy XIV, 1941, č. 13, s. 2-4; též separátně, nestr. (7 stran).

K článku "Jak se na Valašsku stavívalo. . . "
Naše Valašsko VII, 1941, s. 44.

Slovenské palice.
T. Sv. Martin 1936 (1937), stran 124, z toho XIX tab.; část od s. 1 do 49 je otištěna z Národopisného sborníka Matice slovenskej v Turč. Sv. Martine 1936.

Res.:
Slovakische Stöcke.
Rec.:
L. Lábek, Prúdy XXII, 1938, s. 130-131; A. Melicherčík, Slovenské Pohľady LIV, 1938, s. 507-508; M. Márkus, Néprajzi Múzeum Ertesitö XXX, 1938, s. 339; R.C., Sborník Muzeálnej slovenskej spoločnosti XXXI, 1937, s. 213-214; J. Válek, Naše Valašsko IV, 1937-1938, s. 95.

Slovenské palice "kvakula" a "kulaga" ako pastierske etno - logiki.
In: Sbornik na IV kongres na slavjanskite geografi i etnografi v Sofija 1936, Sofija 1938, s. 252-264.

III. 6. Lidová píseň

J.A. Komenský a lidová tradice.
Zprávy Anthropologické společnosti IV, 1951, č. 2, s. 27-30.

III. 7. Lidová výroba, tvorba a umění - obecné úvahy

Ľudová keramika na Slovensku (Dielne na hlinený riad v Modre).
Slovenský svet III, s.a. (1923?), č. 17, s. 3-7.

Slovenská ľudová keramika.
(O keramikovi F. Kostkovi v Stupave). Slovenský svet III, s.a. (1923?), č. 20, s. 20-22.

O slovenskom ľudovom umení.
Kalendár Bratrstvo XV, 1926, s. 81-87.

O slovenskom ľudovom umení.
Kalendár Slovenskej ligy IV, 1929, s. 135-140.

Vývoj hmotných výtvarů lidového umění v Československu.
Prúdy XII, 1928, č. 10, s. 620-628.

O narodnoj umetnosti u Slovačkoj.
In: Slovačka Jugoslavenima, Slovanská beseda u Bratislavi, Bratislava 1932, s. 115-121.

Zdroje ľudovej výtvarnosti v bratislavskom Záhorí (Štúdia ethnograficko-psychologická).

In: Ročenka vedeckých ústavov mesta Bratislavy na rok 1934, Bratislava 1934, s. 321-336 a IX tab.; též separátně, s. 5-18 a IX tab.

Genezia ľudového umenia.
In: Umění na Slovensku, odkaz země a lidu, Praha 1938, s. 71-76.
Rec.:
J. R., Lud XXXVI, 1939-1945, s. 368-369.

Na okraj úvah o lidovém projevu.
Tvar I, 1948, s. 21-25.

K studiu tvorby lidové.
Masarykovou stopou II, 1948, s. 103-104, 124-126; též separátně, s. 1-6.

Lidová výroba dnešku.
Umění a řemesla I, 1956, č. 3, s. 121-124.

K problematice lidového umění (Metodické i věcné příspěvky k poznání autochtonního a recipovaného umění).
Slovácko I, 1959, č. 2, s. 3-26.
Res.:
Zur Problematik der Volkskunst (Methodische und sachliche Beiträge zur autochthonen und rezipierten Kunst).

Lidové umění v péči odborníků.
Národopisná revue 1991, č. 1, s. 21-24.

* * *

Práce o Antonínu Václavíkovi

K. Fojtík: *Šedesát let profesora Antonína Václavíka.*
Naše Valašsko XIV, 1951, s. 161-165.

J. Žíla-Lipjan: *Zemřel velký moravský národopisec.*
Rozkvět, okresní noviny Novojicka, XI, č. 12, 18. 12. 1959.

R. Jeřábek: *Prof. PhDr. Antonín Václavík.*
Výroční zpráva Anthropologické společnosti za rok 1959 (Zpravodaj Anthropologické společnosti XII-3-1959), s. 11.
J. Jančář: *Za universitním profesorem Dr. Ant. Václavíkem.*
Slovácko 1959, č. 2, s. 1-2.

R. Jeřábek: *Wspomnienie pośmiertne o Prof. Drze Antonim Václaviku.*
Polska Sztuka Ludowa XIV, 1960, s. 120-121.

O. Sirovátka: *Folklór v díle Antonína Václavíka.*
Radostná země X, 1960, s. 50-54.

V. Kovářů: *Zemřel prof. Antonín Václavík.*
Zprávy Krajského vlastivědného ústavu v Gotttwaldově 1960, č. 1-2, s. 53.

L. Kunz: *Professor Dr. Antonín Václavík.*
Demos 1960, sl. 240-241.

R. Jeřábek: *Prof. Dr Antonín Václavík.*
Etnografia Polska IV, 1961, s. 333-339.

R. Jeřábek: *K nedožitým pětasedmdesátinám Antonína Václavíka.*
Slovácko VIII-IX, 1966-1967, s. 5-7.

R. Jeřábek: *La théorie de l'art populaire dans l'oeuvre d'Antonín Václavík.*
Národopisný věstník československý XXXV, 1967, s. 3-20.

R. Jeřábek: *Antonín Václavík a Josef Vydra po dvaceti létech.*
Umění a řemesla 1979, č. 3, s. 6-7.

J. Jančář: *Třicet pět let vysokoškolské výuky etnografie*

a folkloristiky v Brně (K nedožitým devadesátinám prof. Dr. Antonína Václavíka).
Národopisné aktuality XVIII, 1981, s. 199-206.

R. Jeřábek: *Sté výročí narození Antonína Václavíka.*
Národopisná revue 1991, č. 1, s. 24-26.

Příležitostné, většinou jubilejní glosy otiskl Zpravodaj města Uh. Hradiště (1969), Rovnost (1966), Slovácká jiskra (1979), Luhačovický zpravodaj (1979, 1980, 1981 a 1985).

Masarykův slovník naučný VII.
Praha 1933, s. 520.

Kulturní adresář ČSR.
Praha 1936, s. 579.

Slavica na univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v Brně.
Brno 1973, s. 247-248. (R.J.)

Encyklopédia Slovenska VI.
Bratislava 1982, s. 227.

Bibliografie Antonína Václavíka vychází již po třetí, a to v doplněné a zpřesněné podobě. Její předchozí verze nejsou dostupné naší širší veřejnosti, protože první z nich vyšla v zahraničí (Etnografia Polska, 1961, s. 336-339), druhá provází jeden z ročníků odborného časopisu s nízkým nákladem (Národopisný věstník československý 2 (35), 1967, s. 215-218). Oba tyto personální soupisy publikovaných prací byly uspořádány chronologicky. Jejich sestavování bylo velmi náročné, protože se nemohly opřít o žádnou autorovu evidenci. Přesto se podařilo podchytit v nich naprostou většinu nejen knih a studií, ale též drobných článků, zpráv, recenzí a novinových příspěvků.

Pro bibliografickou přílohu Národopisné revue jsme Václavíkovy práce seřadili se zřetelem k jejich obsahu. Máme za to, že pro většinu uživatelů je toto třídění výhodnější, protože je z něj na první pohled zřejmé, kterými oblastmi vědeckého zájmu se Václavík obíral a jaké celky vytvářejí publikované práce, jež se jimi zabývají.V této podobě lépe vynikají soubory knižních, sborníkových i časopiseckých studií o obecných problémech našeho i slovanského národopisu, o lidové víře, obřadech a obyčejích a jejich úzkém vztahu k lidovým uměleckým projevům, který Václavíka snad ze všeho nejvíc znepokojoval a k jehož řešení on tak významným a v mnoha ohledech originálním způsobem přispěl. Václavíkova bibliografie není příliš početná a proto není třeba jednotlivé tituly opatřovat pořadovým číslem, zvláště když věcným tříděním se stalo zbytečným pořizovat rejstříky.

K soupisu připojujeme citace titulů o A. Václavíkovi; jde o příspěvky jubilejní, nekrology a slovníková hesla, v několika případech o původní studie o Václavíkově díle.

Je třeba ještě upozornit na to, že některé Václavíkovy citace jeho vlastních prací jsou nepřesné či dokonce zavádějící. Měl ve zvyku uvádět v poznámkovém aparátu i v soupisech použité literatury své články dřív, než vskutku vyšly. Nejednou se však stalo, že byly otištěny ve sbornících s jinými názvy nebo se z různých důvodů objevily někde docela jinde. Tak například v posledním knižním díle Výroční obyčeje a lidové umění, s. 540, udává, že článek Jarní obyčeje na Valašsku vyšel v Historickém sborníku Krajského muzea v Gottwaldově II,1959; tento sborník se však jmenuje Lidová kultura východní Moravy I, 1960. Také citovaný příspěvek Od práce k lidovému obřadu a k lidovému umění nelze najít podle údaje Sborník k sedmdesátinám prof. dr. K. Moszyńského, Warszava 1958, protože byl otištěn v časopisu Etnografia Polska III, 1960. Marně by čtenář hledal článek K problematice lidového umění ve Sborníku Československé společnosti pro šíření politických a vědeckých znalostí, Praha 1959, protože byl pojat do prvního ročníku sborníku Slovácka, který byl vydán Slováckým muzeem v Uherském Hradišti za rok 1959. Atd.

R. J.

ANTONÍN VÁCLAVÍK
(1891 - 1959)

Bibliografická příloha Národopisné revue č. 1, 1991
Sestavil, medailonem a ediční poznámkou opatřil Richard Jeřábek
Vydal Ústav lidové kultury ve Strážnici 1991
Sazba Jana Severinová
Tisk OPS Hodonín
Náklad 800 výtisků